

Mötesanteckningar samråd mänskliga rättigheter

Mötesdatum: 9 april 2025

Tid: Kl. 09:00 - 12:00.

Plats: Regionens Hus Göteborg, lokal: Lejonet

Deltagande organisationer:

Antidiskrimineringsbyrån Fyrbodals/Integrationsforum mot rasism

Antidiskrimineringsbyrån Väst

Göteborgs Stadsmission

Kvinnofolkhögskolans stödförening

MÄN för jämställdhet Göteborg

Personligt ombud Bräcke diakoni

RFSU Göteborg

Rosengrenska Stiftelsen

Svenska Muslimer för Fred och Rättvisa Region Väst

Svenska Röda Korset

#utanskyddsnät

Förhindrade organisationer:

Integrationsnätverk Göteborg

Övriga deltagare:

Malin Carlsson (V), ordförande beredningen för mänskliga rättigheter

Anne-Marie Ekström (L), vice ordförande beredningen för mänskliga rättigheter

Emma Broberg, regionutvecklare, hållbarhetsavdelningen, VGR

Maria Svensson, regionutvecklare, hållbarhetsavdelningen, VGR (punkt 6)

Dagordning 2025-04-09

1. Välkomna!

Mötets ordförande Malin Carlsson hälsade alla deltagare välkomna till dagens möte och förklarade mötet öppnat.

2. Presentationsrunda

Vi gick en runda där var och fick presentera sig med namn och organisation, samt berätta kort om sin organisations uppdrag och arbete.

Kvinnofolkhögskolans stödförening och Rosengrenska Stiftelsen valdes in som nya organisationer i samrådet av beredningen för mänskliga rättigheter den 13 mars. Det innebär att samråd mänskliga rättigheter nu är fulltaligt med 12 stycken tillsatta platser för civilsamhället. De nya organisationerna hälsades varmt välkomna av samrådet och berättade om sin verksamhet:

Rosengrenska Stiftelsen verkar för att ge papperslösa tillgång till offentligt finansierad vård på lika villkor som för övriga invånare, i enlighet med Sveriges människorättsliga åtaganden och yrkesetiska principer inom vården. Stiftelsen erbjuder kostnadsfri läkarvård tillsammans med annan hjälp och stöd till papperslösa som möter svårigheter i kontakt med sjukvården, arrangerar föreläsningar samt samverkar med andra ideella organisationer på området. Har nyligen ingått ett idéburet offentligt partnerskap (IOP) med VGR, vilket bland annat innebär gott och nära samarbete med VGR:s Kunskapscentrum för jämlik vård (KJV).

Kvinnofolkhögskolans stödförening har, liksom Kvinnofolkhögskolan, som huvudsakligt syfte att ge kvinnor och transpersoner ökade möjligheter att ta aktiv del i samhället. Organisationen syftar till att utveckla Kvinnofolkhögskolan, vara en mötesplats för dialog om feminism samt bedriva opinionsbildning på olika sätt för jämställdhet. Föreningen ser jämställdhet som central fråga som går in i andra frågor, exempelvis hållbarhet.

3. Godkännande av dagordningen samt anmälan av eventuella övriga frågor

Dagordningen godkändes. Ytterligare frågor anmäldes till punkt nr 8 på dagordningen.

4. Återkoppling från föregående möte 28 januari 2025

Mötesanteckningarna – finns synpunkter?

Inga synpunkter lämnades. Mötesanteckningarna lades därefter till handlingarna.

Personligt Ombud berättade på föregående möte om sin Erfarenhetsrapport 2024. Den har därefter färdigställts och har sänts till samrådet med kallelsen till dagens möte. Samrådet återkommer till erfarenhetsrapporten för fördjupad genomgång och samtal på nästa möte.

Ärendet från beredningen för mänskliga rättigheter 5 december om samråd MR:s medskick om rasism, bemötande och diskriminering i vården, har hanterats som ett anmälningssärende 25/2 av regionstyrelsen. Den strategiska hälso- och sjukvårdsnämnden planerar att behandla medskicket på sitt sammanträde 10 juni. Därefter sker återkoppling till samrådet.

Sammanställning av halvtidsutvärdering av samrådsarbetet 2023-2026 och sammanställning av medskick

Sammanställning av halvtidsutvärdering av samrådsarbetet 2023-2026, tillsammans med sammanställning av samtliga medskick från samråden hittills under mandatperioden, har sänts med kallelsen till dagens möte. Beredningen för mänskliga rättigheter diskuterade dessa underlag på sitt möte 12-13 mars, och arbetar nu vidare med området.

Halvtidsutvärderingen bygger på kvalitativa svar från en digital enkät och på samtal som hölls vid 2025 års första möte i varje samråd. Svaren visar på en hög samstämmighet i att samråden tar upp relevanta frågor medan möjligheten att påverka VGR:s arbete upplevs mer blandat. Hindren upplevs främst vara att VGR är en stor, komplex och trögriktig organisation.

Som förbättringsområden lyfts att samråden involveras tidigt i beslutsprocesser, får remissfrågor där VGR efterfrågar samrådets inspel samt att tydligare återkoppling sker på frågor som tagits upp. Flera respondenter lyfter också behovet av att titta närmare på hur samrådets påverkan på VGR:s verksamheter kan se ut, för att utveckla möjligheten att påverka.

Sammanställningen av medskick visar de medskick som kommit från samråden till beredningen hittills under mandatperioden.

Reflektioner från samrådet:

Reflektioner som lyftes från samråd mänskliga rättigheter är att resultatet av halvtidsutvärderingen är ganska förväntat. Samrådet har varit inne på många av dessa delar under sina möten.

Andra reflektioner som lyftes var att rutinen för medskick/frågor från samråden är viktig att bära med sig och informera om i sin egen organisation, för att tydliggöra möjligheten till påverkan.

Tvårsamråd 12 maj

Inbjudan med program och information om dagen har sänts på mail till samrådet. Temat för årets tvårsamråd är översyn av den regionala utvecklingsstrategin ur samrådets perspektiv. Remissversionen av den regionala utvecklingsstrategin kommer att sändas på remiss i mitten av april. Den kommer då på mail till samråden.

Den power point-presentation som visades under punkten bifogas mötesanteckningarna.

5. Återkoppling från beredningen för mänskliga rättigheter 12-13 mars

Beredningen för mänskliga rättigheter sammanträdde 12-13 mars. Den 12 mars var en strategidag med syftet att göra en halvhalt kopplat till uppdrag och arbete, samt diskutera eventuella utvecklingsområden. Morten Kjaerum vid Raoul Wallenberg Institutet för mänskliga rättigheter och Aalborgs universitet, höll en inspirationsföreläsning om läget för de mänskliga rättigheterna idag. Beredningen hade också fördjupning och diskussion om samrådsarbetet utifrån halvtidsutvärderingen och sammanställningen av medskick.

Sammanträdet den 13 mars innehåll bland annat beslut om tillsättning av lediga platser i samråd mänskliga rättigheter och yttrande över Trafikförsörjningsprogrammet samt Strategisk plan för kollektivtrafik på jämlika villkor.

På följande webbsida finns handlingar till och protokoll från beredningen för mänskliga rättigheters sammanträden: [Beredningen för mänskliga rättigheter](#)

6. Fördjupning: Översyn av VGR:s hållbarhetsmål

Maria Svensson, regionutvecklare hållbarhetsavdelningen VGR, besökte samrådet för fortsatt dialog om översynen av VGR:s hållbarhetsmål. VGR:s hållbarhetsmål består idag av Miljömål 2030 och Mål för social hållbarhet 2030. Uppdraget med översynen om hållbarhetsmålen handlar bland annat om att målen ska samlas i ett gemensamt måldokument.

Maria har i november 2024 besökt samrådet för dialog om översynen, då med fokus på utmaningar i samhället/omvärlden. Samrådet lyfte vid detta tillfälle följande områden:

- Tillit och förtroende
- Kunskap och kompetens
- Ojämlika livsvillkor/löner
- Ofrivillig ensamhet
- Strukturell rasism
- Digitalisering
- Psykisk ohälsa
- Jämlikt bemötande
- Våld
- Holistisk människosyn

Kommentar lämnades om att komplettera området "våld" med "strukturellt våld". Det strukturella våldet drabbar målgrupper som samrådets organisationer representerar genom att på olika sätt hindra människor från att tillgodose sina grundläggande rättigheter och behov.

Dagens dialog kommer att ha fokus på särskilt väsentliga områden/frågor för samrådet utifrån hållbarhetsmålen. Målsättningen är att samrådet kan landa i en eller ett par gemensamma områden att sända vidare som förslag till översynsprocessen.

Samrådet delade in sig i tre mindre grupper för diskussion om följande frågeställningar:

- Vilka områden är viktigast att värna om/ta omhand inom ramen för VGR:s hållbarhetsmål utifrån mänskliga rättigheter?
- Vilka specifika frågor är mest väsentliga utifrån mänskliga rättigheter?
- Finns det skrivningar i befintligt dokument som är önskvärt att bevara?
- Är det någon specifik fråga som saknas i befintligt dokument?

Återsamling skedde därefter i helgrupp med redovisning från varje grupp.

Grupp 1:

- Främja kunskap om jämlikhet och mänskliga rättigheter är viktigt delmål att behålla. Viktigt att ge signal om att det här är en kunskapsfråga och inte en åsiktsfråga. Utifrån detta delmål kan man arbeta vidare med övriga mål.
- Främja goda levnadsvanor och hållbart arbetsliv – Arbetslivet är ojämnt och ojämlikt, viktigt att delmålet därför bevaras i dokumentet. Den pågående digitaliseringen kan också göra det svårt för vissa att arbeta.
- Främja medskapande och dialog är viktigt delmål att bevara. Om det försvinner så blir det svårt att nå de övriga målen.

Grupp 2:

- Medvetandegöra att det finns skillnader mellan individer/grupper
- Målområdet om God hälsa och välbefinnande – kan utvecklas med utgångspunkt om holistisk människosyn

Grupp 3:

- Viktigt att titta på vilka tillstånd/problem vill vi åtgärda med måldokumentet och ta utgångspunkt i detta, sedan koppla på aktiviteter
- Människorättsbaserat förhållningssätt ska genomsyra hela dokumentet och behöver tydliggöras. Då behöver vi också utgå från individen, målgruppen och behoven, inte diagnos eller liknande.
- Segregation är ett viktigt område att lyfta fram och adressera i dokumentet, det syns inte så tydligt idag

Reflektion i helgrupp:

En risk att den här typen av dokument blir fina ord. Det måste också finnas utrymme och möjligheter till att göra dokumentet konkret. Viktigt också med ett långsiktigt tänk som sträcker sig över mandatperioderna.

Ny rapport från Folkhälsomyndigheten visar på ökande klyftor och ojämlik hälsa i Sverige, det påverkar VGR:s arbete. Idag krävs det mycket från patienten för att nå fram till vården, utmaningar med tillgängligheten. Många människor med de största behoven av vården orkar inte ta sig fram. VGR:s hållbarhetsmål är ett viktigt dokument för att VGR ska kunna anpassa sin organisation efter individen.

Sammanställningen över samtliga medskick från samråden till beredningen hittills under mandatperioden ger god bild över viktiga utmaningar som samråden ser. Viktigt att ta med detta i översynen av hållbarhetsmålen.

Nästa steg:

Fördjupningen avslutades med information om nästa steg.

På samrådsmötet i september sker återkoppling från dagens dialog med info om vad av samrådets inspel som tagits med i remissversionen, tillsammans med motivering.

Dokumentet kommer sedan att sändas på remiss under perioden oktober – december, där samrådets organisationer har möjlighet att inkomma med remissvar.

Den power point-presentation som visades under fördjupningen bifogas mötesanteckningarna.

7. Skrivelse till Västra Götalandsregionen angående regionens reviderade kriterier för verksamhetsstöd mänskliga rättigheter

Antidiskrimineringsbyrån Väst informerade om den skrivelse som tagits fram på uppdrag av föreningens styrelse och som gått med handlingarna till dagens samrådsmöte. Skrivelsen lyfter VGR:s reviderade kriterier för verksamhetsstöd mänskliga rättigheter, där föreningen ser att den del av civilsamhället som har möjlighet att söka medel från VGR krymper med dessa nya kriterier. Organisationen önskar en dialog med regionens förtroendevalda om det här.

Fråga ställdes därefter från Antidiskrimineringsbyrån Väst om hela samrådet kan ställa sig bakom skrivningen. Efter diskussion landade samrådet i att varje organisation tar med sig frågan hem för avstämning.

Emma sänder mail till samrådets organisationer med kontaktuppgifter till Antidiskrimineringsbyrån Väst, som sedan tar emot organisationernas svar. Antidiskrimineringsbyrån Väst sänder därefter skrivelsen till VGR:s kulturnämnd som ansvarar för verksamhetsstödet.

8. Övriga frågor

Dialogytor mellan VGR och det civila samhället

Kopplat till diskussionen om vilka frågor som hör hemma var, så finns det flera dialogytor mellan VGR och det civila samhället med olika inriktningar. Frågan om det civila samhällets villkor för att arbeta med mänskliga rättigheter, hör hemma inom samrådsarbetet.

Förändringar i sekretesslagstiftningen 1 april

Information gick ut till VGR:s anställda i samband med införandet. Informationen kunde tolkas som att ett angiverisystem ändå kom in i systemet, vilket skapade oro. VGR:s Kunskapscentrum för jämlik vård och VGR:s jurister tittar därför på en förbättrad information. Det här kan vara ett område för beredningen och samrådet att titta närmare på.

Ny socialtjänstlag

Riksdagen väntas besluta om ny socialtjänstlag 20 maj i år, som sedan är planerad att börja gälla till sommaren. Den har regionala beröringspunkter och någonting som vi kanske kan återkomma till i samrådet.

Årsmöte Antidiskrimineringsbyrån Väst

Organisationen informerade om att årsmöte har hållits, där ny ordförande valdes.

9. Finns det frågor från dagens möte som samrådet önskar sända vidare till beredningen för mänskliga rättigheter via presidiet?

Inga frågor sändes vidare från dagens möte.

10. Nästa möte 3 september kl. 13-16, Regionens Hus Göteborg

Utifrån reflektioner från föregående mötes upplägg samt resultatet av halvtidsutvärderingen av samrådsarbetet, lyfts förslag om att nästa möte inte ska ha en inbjuden gäst. Istället föreslås detta möte ha fokus på samrådets organisationer med centrala frågor för var och en.

Samrådet beslutar att varje organisation senast 31 maj sänder förslag på områden att diskutera till Emma. Här kommer det troligtvis gå att skönja teman, där flera organisationer kan samverka kring ett gemensamt upplägg. Utifrån insända förslag tas upplägg fram för kommande möten.

På kommande möte i september sker också återkoppling om översyn av VGR:s hållbarhetsmål.

11. Utcheckning

Vi gick en avslutande runda med deltagarnas tankar om mötet. Följande lyftes:

- Bra och givande möte
- Forumet är viktigt och behövs
- Betydelsefullt att få träffas och att ha dialog
- Bra samarbete
- Samrådet är viktigt och det är viktigt att det får finnas kvar i kommande mandatperiod
- Viktigt att få träffas och prata om mänskliga rättigheter
- Bra att få prata om samrådets arbetsformer
- Ett glatt, positivt och energirikt möte
- Givande att få diskutera hållbarhetsmålen 2030
- Bra att tydliggöra samrådets möjlighet till påverkan, det gör det enklare att förankra frågor på hemmaplan i organisationerna och få genomslagskraft
- I dagens samhälle är det mycket viktigt att hålla i de mänskliga rättigheterna och inte gå bakåt på området

12. Mötets ordförande förklarar mötet avslutat

Mötets ordförande tackade alla deltagare för dagens möte och förklarade mötet avslutat.

Antecknat av

Emma Broberg

Epost: emma.broberg@vgregion.se

Telefonnummer: 076-809 19 54